

ΕΚΛΕΚΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΖΩΡΖ ΠΟΥΡΣΕΛ

ΟΚΑΛΑΘΑΣ

Ἡ Ροζίνα Σεζαλιέν σκύβοντας κάτω ἀπὸ ἓνα βαρὺ φορτίο καλαμιῶν, κλαδιῶν λιτῶς καὶ κισσοῦ ποὺ κορβαλοῦσε στὴν πλάτη της, ἔβγαζε στὴν πλατεία τοῦ χωριοῦ τὴν ἴδια στιγμή μὲ τὸν διανομέα ποὺ εἶχε σταθεῖ ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ πανδοχείου καὶ φώναζε :

— Κύριον Σεζεστινὸν Πατιρᾶς, καλαθῶν, ξενοδοχείου «Λευκοῦ Ἴπλου»...

Ἡ Ροζίνα πέταξε τὸ φορτίο της στὸ γαιθάρη, ὄρθωσε τὸ ἀνάστημά της καὶ ἄφησε νὰ φανῆ τὸ νεαρὸ καὶ γοητευτικὸ προσωπαὶ της, μὲ τὸ ἀνοιχτόκαρδο καὶ δροσερὸ χαμόγελό της καὶ μὲ τὰ δύο μεγαλοπρεπῆ ὄμοια μάτια της.

— Φωνάζεις τὸν ἄνδρα μου, εἶπε χαμαρόνοντας τὸν διανομέα.

— Ναι, ὁ ἄνδρας εἶ ἀριστερᾶς χειρὸς, της ἐφώνησε πρόσταγμα καὶ μὲ σαρκαστικὸ τόνο ὁ διανομέας.

Ἀπὴ ὅμως δὲν τοῖδωσε προσοχὴ καὶ φώναξε πλησιάζοντας στὴν πόρτα τοῦ πανδοχείου :

— Σεζεστινὸν !... Χόλ... Σεζεστινὸν !

Ἡ Ροζίνα φάνηκε σὲ ἓνα ἀπὸ τὰ παράθυρα τοῦ πρώτου πατώματος, μὲ τὰ μανιζία τοῦ ποικαμισσοῦ τοῦ ἀνασχομπισμένου καὶ μὲ τὰ μάτια προσημένα ἀζομῆ ἄπὸ τὸν ἔνο.

— Ἐνα γράμμα, γὰ σένα, Σεζεστινὸν ! τοῦ φώναξε ἡ νεά.

— Ἐνα γράμμα συστημένο. Πρέπει νὰ ὑπογράψης, ἐπροσέθεσε ὁ διανομέας.

— Ποιὸς διάβολος νὰ μοῦ γράψῃ, ἄραγε : ἀναρωτήθηκε μὲ κάποιον ἀνησυχία ὁ Σεζεστινὸς Πατιρᾶς, πέρονοντας τὸ γράμμα καὶ στοιφογραφώντας τὸ στὰ δάχτυλά του... Ἐξήτταζε τὸ φακέλλο μὲ τίς πολλὰς σφραγίδες, μὰ τί μπορούσε νὰ μαντέψῃ ἀπὸ αὐτὸν !...

— Δὲν βλέπεις : Εἶνε ἀπὸ τὸ συμβολαιογράφο, εἶπε ὁ διανομέας. Μποροῖ νὰ πρόκειται γὰ καμμία κληρονομία...

— Λές : Μαζάρι νᾶνε εἶσι !... Κάτεκα φέρε ἓνα μεγάλο ποτήρι κραοῦ ἄσπρο, ἐφώνησε ὁ Σεζεστινὸς θέλοντας νὰ κερᾶσῃ τὸν διανομέα...

Μολαταῦτα δὲν ἀποφάσιζε ν' ἀνοίξῃ τὸ γράμμα. Ὁ φακέλλος ἔφερε ἀνάμεσα στὰ ἄδύνατα, μαρνοῦλα δάχτυλά του. Μόνον ὅταν ἀνέβηκε, σὲ λίγο, ἐπάνω στὴν κάμαρά του, τὸ ἔδωσε στὴ Ροζίνα λέγοντάς της :

— Νά !... Ἄνοιξέ μου τὸ σὺ. Ἐχο τὴν ἰδέα ὅτι κάποιον δυστυχία θὰ μοῦ φέρῃ τὸ γράμμα αὐτό...

Ἡ Ροζίνα τὸ ἀνοίξε ἀμέσως καὶ τοῖφραξε μιὰ γοήγορη ματιά. Ἐπειτα γύρισε πρὸς τὸ Σεζεστινὸν καὶ τοῦ εἶπε :

— Ὁ ἀδελφός σου, ὁ Ζάζ, πέθανε στὴν Ἀμερικὴ, καὶ σοῦ ἄφινει τὴν περιουσία του !... Ἐκατὸ χιλιάδες δολλάρια !... Ὁ συμβολαιογράφος τοῦ νομοῦ σὲ ζητάει νὰ

πᾶς στὸ γραφεῖο του... Ἡ εἰδήσις αὐτὴ ἔπρεπε σὰν κερᾶνός στὸν καλαθὸ Σεζεστινὸ Πατιρᾶς. Ἐμεινε ἀσθετὴ ὡς ἀμήνητος μὲ τὰ μάτια φορτωμένα... Ἐπειτα θέλησε νὰ βεβαιωθῆ καὶ ὁ ἴδιος καὶ ἰδιαίρασε ἀργά-ἀργά, μὲ προσοχὴ τὸ γράμμα. Χονδρᾶς σταγόνες ἰδρώτους ἔτρεξαν ἀπὸ τὸ μέτωπό του... Τὶς ἀζομῆσε μὲ τὸ μανιζὶ της ποικαμισσοῦ του καὶ εἶπε :

— Ἐκατὸ χιλιάδες δολλάρια εἶνε ποσὸ μεγάλο ! Πόσα κάνουν, Ροζίνα !...

— Ἡ Ροζίνα δὲν ἤξερε ἀκριβῶς πόσα κάνουν, ἀλλὰ εἶχε τὴ γνώμη ὅτι ἐπρόκειτο γὰ κάποιον τεράστιο ποσόν.

— Θὰ γίνης σχεδὸν ἐφοπλιστής ! τοῦ εἶπε προσαυθόντας ν' ἀστείωνῆ.

Ἡ φωνὴ της ὅμως ἔτρεψε.

Ὁ Σεζεστινὸς εἶχε παραδοθεῖ σὲ βαθειὰ συλλογῇ. Δὲν ἔλεγε λέξι...

— Τί θὰ κάνης τώρα, Σεζεστινὸν : τὸν ρώτησε σὲ λίγο ἡ νεά.

— Ὁ καλαθᾶς δὲν της ἔδωσε ἀπόκρισι. Μὲ τοὺς ἀγχοῦνες ἀσομπισμένους σὲ γονατὰ του, συγκεντρωμένους στὸ ἑαυτοῦ του, ἐσχερῆσαν βαθειά...

— Νομίζω, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἔξαλοῦθῆσε ἡ Ροζίνα, ὅτι δὲν θ' ἄφησε τίς παραγγελίες ποὺ σοῦζου δόσει οἱ ἀνθρώποι τοῦ χωριοῦ σὲ μέση, τώρα, ἀπᾶνω στὴ γιοστῆ. Οἱ ἀνθρώποι περιμένουν τὰ καλάθη, τὰ πανῆρια καὶ τίς πλεγῆς καρέλλες ποὺ σοῦζου παραγγεῖλει... Πολεῖ νὰ δουλέψουμ.

Ἐξείνος ἔκανε μιὰ κίνησι θρημονῆν.

— Νά δουλέψω ; εἶπε. Νομίζεις ὅτι θὰ μπορούσα νὰ δουλέψω, μὲ τίς σκέψεις ποὺ στριφογυρίζουν στὸ κεφάλι μου ; Ἐξείνο ποὺ μπορούμε νὰ κάνουμε σήμερα, μιὰ ποῦ ὁ συμβολαιογράφος θὰ μὲ περιμένῃ αὐριό, εἶνε νὰ τοὺς πᾶς σὲ δουλειά ἔχομε εἶτοιμη. Θὰ πάμε στὸν Ρασαοῖ, στὴν Τριβάλ, στὸν Φαβᾶς, στὸν Κασοάν...

— Στὸν Κασοάν ; Τί νὰ κάνουμε στὸν Κασοάν, ἀφοῦ τὸ πλεχτὸ μονόποδο τοιαεῖ ποὺ σοῦ παραγγεῖλε ἡ Κλάρα δὲν εἶν' εἶτοιμη ἄζομα...

Ἄλλῃ ὁ Σεζεστινὸς καὶ πάλι δὲν της ἔδωσε ἀπόκρισι.

Ἐξείνησαν λοιπὸν, φορητομένοι καλάθη καὶ ἐπιπλά.

— Ἐκατὸ χιλιάδες δολλάρια !... ἔλεγε στὸ ὄμοιο ὁ Σεζεστινὸς, σ' ὅσους ἔβρισσε μπροστά του. Κληρονομία ἔκατό, χιλιάδες δολλάρια ἀπ' τὸν ἀδελφὸ μου τὸν Ἀμερικανὸ !... Εἶπα, δηλαδή, περισοτόνο ἀπὸ δύο φορὲς ἔκατομμυριοῦτος !... Καταλάβατε !...

Ὅλοι τὸν κῆτᾶσαν μὲ θαυμασμό. Ἐνας κῆτᾶς ἀπὸ ἀνθρώπους ἐσχηματίσθηκε γύρω του σὲ λίγο. Τὸν κῆτᾶσαν ὅλοι μὲ σεβασμό. Μόλις τὸν ἀντίτρεξαν τὰ χοριτοῦ ἐροῦλοῦσαν τὰ μάτια τους !...

— Θὰ μπορούσατε ν' ἀγοράσετε μεγάλες ἐκτάσεις καὶ νὰ γίνετε ὁ πῶς πλοῖσιος τοῦ τόπου, τοῦ εἶπε ἡ Κλάρα, ἡ κληρονομία τοῦ Κασοάν, ποὺ τὰ τεράστια, σὰν λίθαινας, δόντια της, πετιῶνταν ἔξω ἀπὸ τὰ χεῖλη της.

— Ναι, καὶ ἄζομη θὰ μπορούσα ν' ἀγοράσω καὶ τὸν ἀντιζυγνὸ πύργο ποὺ πουλιεῖται καὶ ὄλας, ἀν ἤθελα, εἶπε μὲ χαμόρι ὁ Σεζεστινὸς.

Ἡ σκέψι της ἀγορᾶς τοῦ πύργου τοῦ εἶχε χαρῶ-

— Σεζεστινὸν !... Χόλ... Σεζεστινὸν !

θεί πειά στο κεφάλι. Κι' όταν την άλλη μέρα πήγε στο συμβολαιογράφο κι' έβρεβιάσθηκε ότι πραγματικώς κληρονομήσε τις εκατό χιλιάδες δολάρια, είχε στη Ροζίνα :

— Καταλαβαίνεις ; ... Πρέπει να κόμω το μεγάλο κόλπο... Ν' αγοράσω τον πύργο. Θά τους έρθη κεραυνός όλων αυτών των γελοίων έδω στη γούρα... Με φαντάζεσαι πυροδεσπότη του Κανταρόν, απόγονο όλων αυτών των ευγενών βαρώνων, μαρκισίων, κομήτων και υποκομήτων, έμένα τον όλητη, τον περιπλανώμενο τον άσπίγανο, το έλεεινό καλαθά !... Θάγω τη λιμονίλα μου για να ψαρέψω, θάγω δάση για να κυνηγάω. Ένα αυτοκίνητο για να κόμω περιπάτους, θάγω χωριάτες ύποτακτικούς, θάγω το θρόνο μου στην εκκλησία και τον άββα στο τραπέζι μου !... Τέλος θάγω όλο το χωριό στο πόδια μου ! Είμαι τριάντα χρονών. Τέ χρόνια με πέρνουν έμπρός κι' είνε καιρός ν' αγοράσώ ένα ύποστατικό για να έξαομαλίσω τα γερατάκια μου.

— Ναι, ναι, είνε αλήθεια, καλαθά ! του έπ' εκείνη με άφέλεια, προσφωνώντας τον όπως συνήθιζε πάντα, με τον τίτλο του επαγγέλματός του.

Αυτός θύμωσε.

— Είσαι ένα ζώο ! Δέν καταλαβαίνεις τίποτε...

Πραγματικώς εκείνη δέν καταλάβαινε τί π ο τ ι α. Ένα μόνο καταλάβαινε, ή καιμένη ή Ροζίνα... ότι ο Σελεστινός έλεγε διαρκώς « ε γ ω θ ά » και ποτέ « ε μ ε ι σ θ ά », σαν να μίν ήθελε να την έξη όπως μέχρι σήμερα σύντροφο στη ζωή και στις δουλειές του. Το είχε προσέξει καλά αυτό, είχε πονέσει βαθειά και την νύχτα ενώ εκείνος έκοιμόταν, ή Ροζίνα έκλαιγε, έκλαιγε !... Το άλλο πρωί του είχε με ύφος θλιμμένο και γλυκειά φωνή :

— Σελεστίνε, σεξάρτομαί να σ' άσπλλάξω από το ύποκειμένο μου... Έγω δέν είμαι παρά ένα φτωχό χωριότι, ενώ εσύ... εσύ είσαι τώρα πλούσιος !

Η φτωχή κόρη καταλάβαινε πως ο Σελεστινός δέν ήταν πειά ό ίδιος. Γιατί να μίνη πειά μαζί του ; Καλά έκαμε και του τό είχε. Ο Σελεστινός την έπληξε στην άγκυλιά του προσπαθώντας να την παρηγορήσει. Μά τά λόγια του ήταν ψεύτικα, ύποκοιτικά και μάταια... Η Ροζίνα είχε καταλάβει καλά πως κατά βάθος ο Σελεστινός δεχόταν μ' εύχαριστήσι την θυσία της, την άνομιάν της.

Και ένα βράδυ φθινοπορισιο, που ό ήλιος έγρόσωνε τον ορίζοντα, ή Ροζίνα, έφοδιασμένη με λίγα χρήματα από τη δουλεία της, ξεκίνησε μόνη, κατάμονη, προς τό άγνωστο !...

...Δέκα χρόνια περασαν... Μια μέρα ο Σελεστινός Πατριός βρισκόταν στο ίπποδρόμιο της πρωτεύουσας του νομού. Είχε μνή εκεί για να ξεγελάση την φορική άνία του και να ξεσκάση άπ' τις γκρίνες του σπιτιού του... Με τό κεφάλι άνομιτισμένο στο χέρι εξαμάρωνε μια ίππεύτρια που έλαμπε από δροσιά και χάρη επάνω στο άλογο της και που τά μάτια της λές και, πετούσαν φλόγες. Εύκρινητη, πηλοχτή, λαστιχένια, ή νέα αυτή έγούησε τον πλήθος και έκανε τις καρδιές να χτυπούν δυνατά. Ο Σελεστινός έννοωσε άσφα μια άλλόζοτη συγγίνησι. Κύτταξε καλύτερα την ίππεύτρια και ή καρδιά του λαχτάρισε. Ήταν ή Ροζίνα !... Η Ροζίνα του !...

Κατασπυγγινημένος ο Σελεστινός πούταν πειά άπ' τους άρχοντας του χωριού του, έκοινη το κεφάλι του κι' άρχισε ν' αναπολή τά περασμένα, τό μπρομικό παρελθόν του. Όταν ή άμαζόνα βγήκε από τον στίβο, εκείνος έκλεισε τά μάτια του και παραδόθηκε σέ ορμωσμούς. Άπό μπρός του περνούσαν σαν σέ ήλιο τά περασμένα... τ' άγούισια...

Θυμήθηκε την παλιά Ροζίνα. Η καρδιά του σφιχτηκε... Ρόζα, Ροζίνα, Ροζινούλα, Ροζινέτσια !... Έθυμήθηκε όλο τό κομπολόι των ύποκοριστιζών και χαϊδευτικών όνομάτων που μεταχειρίζονταν όταν μιλούσε στην σύντροφο αυτή της νεότητός του, στην καλαθού του, Έννοωσε την καρδιά του να χτυπά—να χτυπά, τά γονάτα του λύθχαν !...

Τι ώραία που ήταν ή καλαθού του τότε, με τά πυκνά, τουφωτά μαλλιά της, καθώς επρόβαλλεν άνάμεσα τό καλάθια και στίς τίτες! Και τί εύχάριστη, τί γλυκειά, τί εύκολη που περνούσε ή ζωή δίπλα στην κόρη εκείνη που είχε διαρκώς τό χαμόγελο στο πρόσωπό της, και τό τραγουδι στα χείλη της ! Πόσο γλυκά φτυσούσε δίπλα της τό άεράκι μέσα στίς καλαμιές !...

Άχ !... Γιατί να την χόση ; ... Γιατί να την αφήση να φύγη ;

Τώρα ή ζωή περνούσε γι' αυτόν άνιαρή, μαραζωμένη, μαύρη κι' άραχλη... Νόμιζε πως με τό χρέμα θά τ' άποχτούσε όλα. Τι φαντασιοπληξία ! Τι άπάτη !... Τώρα καταλάβαινε πως τό χρέμα μόνον, είνε άνίκανο να προσφέρη στους κατόχους του την άληθινή ευτυχία. Η ευτυχία—έτσι φαίνεται τό θέλει ό Θεός!—είνε άμοιβή των φτωχών για την φτώχεια τους.

Όταν έγινε διάλειμμα ο Σελε-

στινός Πατριός πήγε να έπισκεφθή στο καμαρίνι της την Ροζίνα. Την έλεαν τώρα κ. Ροζίνα Σεγκιλέν. Εκείνη τον δέχτηκε χωρίς να συγχινηθή. Αυτός άπ' την όρχη της κοιβήτας μαζί της, θέλησε να την θαρπάση με τά λεπτά του. Το αυτοκίνητό του, της έλεε, τους περίμενε κάτω στην πόρτα. Θά τους πήγαίνε όπου ήθελε εκείνη άδιάφορο πού, για να ξαναρχίσουν τό παλιό ειδύλλιο τους...>

Τά μεγάλα μαύρα μάτια της Ροζίνας, που τά μεγάλωνε άζόμη περισσότερο τό κραιγιόνι, του χαμογέλασαν τώρα νοσταλγικά.

Ο Σελεστινός έλπιε πως την έσυγγίνησε.

— Λοιπόν θάρθης μαζί μου ;

Η Ροζίνα του άρνήθηκε με μιá κίνηση της κεφαλής γλυκειά, ήρεμη, χωρίς επίδειξι και επιτήδεσι :

— Όχι, φίλε μου, όχι... Και του άπλωσε τό χέρι φιλικά.

Η ζωή μου έχει πάρει τώρα τό δρόμο της, του έλεε. Είμαι παντρεμένη, με τον ορεισσοό του ίπποδρομίου, και έχω και ένα παιδάκι. Και σεις τον ρώτησε, είσαστε πάντα πλούσιος ;

Ναι, ήταν πλούσιος και διαρκώς έπιλούταίνε περισσότερο. Με την προίκα που πήρε άπ' την Κλάρα, τη γυναίκα του, ήταν τώρα ιδιοκτήτης του μισού χωριού ! Άλλά τί τό όφελος ; Η γυναίκα του ήταν ιδιότροπη, χρινιέρα, ταγκιάνια και άσχημη.

— Πειθαίνο από στενοχώρια ! της έλεε τίλος με παράπονο.

— Κρίμα !... έμοιτρούρισε ή Ροζίνα με άπλότητα.

— Όποτε δέν μπορεί να έλιξω τίποτε από σάς ; της ξανάπε με ύφος ίκετευτικό.

Έκείνη ξεερέμασε από τον τοίχο του καμωριού της, μιá φωτογραφία, της οποίας ή κορνίζα ήταν πλεγμένη από λεπτό κολόμι άριστοτεχνικά, και του την έδειξε. Ήταν μιá φωτογραφία δύο νεαρών έρωτευμένων που χαμογέλουσαν τραγικά ό ένας στον άλλον. Ήταν ένας καλαθάς και μιá καλαθού. Τά δόχτυλά τους όπως και τά όνειρά τους της έποχης εκείνης είχαν πλεγθει όπως και τά λεπτά καλάμια της κορνίζας...>

— Νά, πάρτην, του έλεε. Και του έδωσε τη φωτογραφία ψυθυρίζοντάς του με ένα χαμόγελο γλυκό και μελαγχολικό :

— Πάρτην ! Είνε ή νεότης μας που δέν ξαναγούρει πιá !...

Και έφυγε για να ξαναπηή στο στίβο... Ζώρς Πουρσέλ

ΑΠΟ ΤΑ ΞΕΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ - ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ο κ. Τυρέμπορος

Σέ μιá πόλη της Σουηδίας, μεταξύ των μελών του δημοτικού συμβουλίου συγκατέλεγε κάποτε κ' ένας χοντρος τυρέμπορος, ό οποίος δέν διακρινότανε για ή λεπτότητα των εκφράσεών του. Μά μέρα, που είχαν συνεδρίαση, θύμωσε ύπερβολικά βλέποντας πως οί μισοί άπ' τους δημοτικούς συμβούλους δέν ήθελαν να ψηφίσουν κάποια πρότασή του για κάποιο ζήτημα. Καί, σέ στιγμές εξάγερως, μίληγε τις φωνές :

— Κύριοι !... Οί μισοί άπ' τους δημοτικούς συμβούλους είνε ήλιθιοί !

Έπληκλούθησε πανδαμόνιο. Το δημοτικό συμβούλιον συγκαλεί άμέσως μυστική συνεδρίαση, για ν' άποφασίση τί είδους ίκανοποίηση πρέπει να ζητησή άπ' τον τυρέμπορο για την προσβολή που τους έκανε. Κατόπι πολλών χρόνων συζητήσεως, κατέληξαν στην άπόφαση να βάλουν τον ύβριστή να πάρη δημοσίως πίσω τό λόγο του.

Την άλλη μέρα, οί κάτοικοι της πόλεως διάβραζαν κατάπληκτοι την έξης επίγραφη, κερμασμένη άπ' όξω άπ' τό μαγαζί του τυρέμπορα :

« Όφείλω ν' άναγνωρίσω δημοσίως πως οί μισοί άπ' τοίς δημοτικούς συμβούλους της πόλεώς μας δέν είνε ήλιθιοι. »

Καλά, και οί άλλοι μισοί τί ήτανε : Αυτό πειά δέν τό καθώρισε ό κ. Τυρέμπορος !...

Άνεπανέρχεται άπάλεια

— Τι μούτρα είνε αυτά, Γιώργο ; Τι σου συμβαίνει ; ...

— Άστα, φίλε μου, πέθανε ό παραγάλος μου.

— Καλά και γι' αυτό είσαι τόσο λυπημένος.

— Άχ ! άν τον άζουγες και μιá φορά πως έβριζε και πως έφούριζε την πεθερά μου, θά μπορούσες τώρα να καταλάβης τον πόνο μου !...

Εκίνησε μόνη, κατάμονη προς τό άγνωστο !...

